

# Vihreät hankinnat haltuun - seminaari

Kehitä innovatiivinen hankintaratkaisu!

Sini Uttu

18.1.2011



# Julkinen hankinta

## Hankinnan määritelmä

- hankinta = hankintasopimus ja sitä edeltävä kilpailuttamismenettely
- Hankintasopimus = kirjallinen sopimus yhden tai useamman tarjoajan ja hankintayksikön välillä ja jonka tarkoituksena on
  - rakennusurakan toteuttaminen,
  - tavarankäntä hankinta tai
  - palvelun suorittaminen
  - taloudellista vastiketta vastaan.

# Innovaatio

Kaupallisesti tai yhteiskunnallisesti uudella tavalla hyödynnetty tieto ja osaaminen.

Tuoteinnovaatiot  
Prosessi-innovaatiot  
Palveluinnovaatiot  
Innovatiiviset  
liiketoimintakonseptit

teknologia – yhteiskunta  
ympäristö – liiketoiminta  
käyttäjälähtöisyys

# Innovaatiot julkisissa hankinnoissa

Hankinnan kohteelta odotettava uutuusarvo



- Hankinnan valmistelussa tähdätään siihen, että hankittava palvelu, tavara tai urakka on
  - uudenlainen,
  - entisiä ratkaisuja parempi vastaus ostajan tarpeisiin
- Tavoitteena hankkia parempaa ja hankkia paremmin

# Mahdollistavat tekijät

Hankinnan kohteen uutuusarvo syntyy uusien toimintatapojen kautta



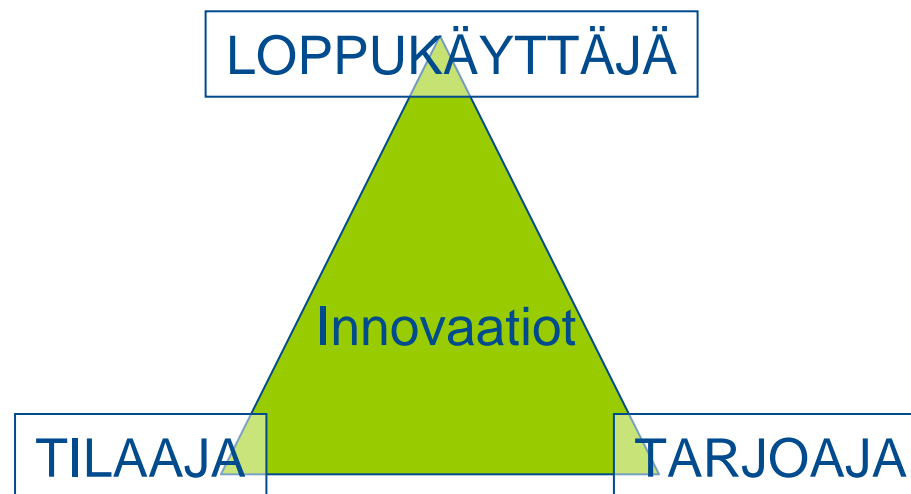
- Julkisten hankintojen volyymi Suomessa vuosittain n. 23 mrd. euroa
- Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, joka hyödyttää molempia
- Tulosten ostaminen suoritteiden sijaan
- Elinkaariajattelu
- Eri ratkaisujen kilpailuttaminen ja vertaaminen
- Kokonaistaloudellisesti edullisin ratkaisu halvimman hinnan sijaan
- Tilaaja määrittelee tarpeen, ratkaisu markkinoilta
- T&k:n ostaminen julkisena hankintana (esikaupalliset hankinnat)

# Rahoituksen tavoitteet

Innovaatiot julkisissa hankinnoissa on väline



- **Parantaa** palveluiden laatua ja tuottavuutta
- **Kehittää** markkinoiden toimintaa
- **Edistää** tarjoajien innovatiivisuutta
- **Edistää** elinkaariajattelua ja innovatiivisten ratkaisujen syntymistä kilpailuttamalla



# Miksi tarvitaan rahoitusta hankintojen valmisteluun?

- Julkisten hankintojen lainsäädäntö mahdollistaa, mutta ei riitä rohkaisemaan innovaatioiden hankintoja
- **Julkisten hankintojen organisointitapa ja valmistelukulttuuri eivät kannusta uusien ratkaisujen hankintaan, riskiä kartetaan**
- Hankinnat koetaan työläiksi ja hankintalaki hankalaksi
- Ostokriteerinä usein halvin hinta
- Tarjoukset eivät sisällä uusia ideoita
- Toimiala ei kehity

# Rahoitus hankintojen kehittämiseen

## Innovatiiviset julkiset hankinnat



- Tekes rahoittaa julkisten hankintojen suunnittelua, kun tähtäimessä on palvelun ja toiminnan uudistaminen. Rahoitus on tyypillisesti 50 prosenttia projektin kokonaiskustannuksista.
- Kohderyhmänä ovat julkiset hankintayksiköt, joilla on
  - Mahdollisuus ja tarve palveluiden ja toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen
  - Kyky ja resurssit toteuttaa innovatiivinen hankinta
  - Tahto ja strateginen sitoutuminen laajamittaiseen hankintojen uudistamiseen
- Hankinnan kokoluokka oltava sellainen, että sillä on vaikutuksia toimialan kehittämiseen vähintäänkin alueellisesti
- Projektin kokoluokka tyypillisesti 50 000 – 100 000 euroa

# Esimerkkejä rahoitetuista hankkeista

- **Siilinjärven Kotipolku Oy:** Energiatehokas ja tarvelähtöinen palveluasuminen
- **Toholammen Energia Oy:** Selvitetään pienen CHP-voimalaitoksen toteuttamista ORC- tekniikalla, sekä siihen liittyvää prosessin ja hankinnan suunnittelua.
- **Jyväskylän kaupunki:** Opetuksen ja päiväkodin toimintaympäristön uudet innovaatiot ja elinkaaritavoitteet
- **Haukiputaan kunta:** Innovatiiviset investoinnit; päiväkotia, koulu, lukio ja urheilukenttä
- **Suomen ympäristökeskus:** Passiivitoimistotalon ratkaisut ja niiden ekotehokkuus
- **Porvoon kaupunki:** Neljän päiväkodin tilahankkeiden yhteydessä innovatiivisiin ratkaisuihin perustuen toiminnallisuus-, energia-, ym. elinkaaritehokkuustavoitteiden toteutuminen paremmin kuin perinteisiä hankintatapoja käyttäen.
- **Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy:** Energiatehokas asumisoikeuspientaloalue: kehittämismalli tuotantoa ja käyttöä varten

# Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

- Projektissa suunnitellaan ja toteutetaan energiatehokkuudeltaan suomalaisen määritelmän mukaan passiivitalo-luokkaan kuuluva ARA- rahoitteinen asuinalue Naantaliin Soinisten alueelle sekä laajemmin sovellettava toimintamalli
- Kiinteistön elinkaaren kaikissa vaiheissa energian käyttö tulee olemaan mahdollisimman tehokasta ja koko elinkaaren aikaiset päästöt on minimoitu
- Tavoitteet huomioidaan jo tontin kaavoituksesta alkaen ja asukasnäkökulma kanavoidaan arkipäivän asumiseen liittyviin ratkaisuihin suunnitteluvaiheessa
- Asukkaat opastetaan asuntonsa energiatehokkaaseen käyttöön
- Seurantajärjestelmä, jolla verrataan kiinteistön käytön aikaista energiatehokkuutta ja ympäristöpäästöjä samaan aikaan toteutettuun normitaloon sekä kerätään käyttäjäkokemusta asumisesta.

# Toholammen Energia Oy

- Kehittyneen CHP-voimalaitoksen (yhdistetty lämmön ja sähkön tuotanto) hankinta, kuumaöljyleijupetikattilan hankinta pienimuotoiseen (n. 10MW) yhteistuotantoon.
- Eurooppalaiset kuumaöljykattilat lähes poikkeuksetta arinakattiloita, mikä rajoittaa polttoainevaihtoehtoja, mutta Suomessa huippuosaamista alle 20MW leijutekniikasta.
- Tavoitteena hankkia kuumaöljyleijupetikattila tai vastaava kilpailukykyinen ratkaisu
- Haasteena epävarmuus siitä, tuleeko innovatiivisesta ratkaisusta kustannustehokas

# Turun kaupunki- workshop hanke

- Tavoitteena oli saada yhteinen ymmärrys Linnanfältin alueen puurakentamisen liiketoiminnan edistämisen tavoista ja sitä ohjaavista reunaehdoista Linnanfältin projektissa
- Puurakentamisen kehittymistä on hidastanut mm. puutteelliset teolliset järjestelmät, puurakentamisen ”ahdas” tulkinta, rakennusliikkeiden ja puutuoteteollisuuden kehittymätön yhteistyö
- Projekti toteutettiin kolmessa workshopissa jossa haastateltiin Turun kaupunki, rakennusliikkeet, Moderni puukaupunki –hanke, puutuoteteollisuus, Työ- ja elinkeinoministeriö ja Tekes

# Ota yhteyttä

Energia ja ympäristö  
Angelica Roschier 050 5577 933

Palvelut ja hyvinvointi  
Ilona Lundström 050 5577 678

Rakentaminen  
Sini Uttu 050 5577 934

Vesihuolto, ympäristömittaus ja seuranta  
Piia Moilanen 050 5577 748

[etunimi.sukunimi@tekes.fi](mailto:etunimi.sukunimi@tekes.fi)



Kiitos!

Lisää ajankohtaista tietoa:  
[www.tekes.fi/info/julkisethankinnat](http://www.tekes.fi/info/julkisethankinnat)

